

Tờ dữ kiện

Bệnh mụn rộp có thể dễ dàng lây lan khi hôn hít và quan hệ tình dục. Bệnh có thể tạo ra các vết loét làm đau ở bộ phận sinh dục, miệng và hậu môn. Không có cách chữa dứt, nhưng thuốc men có thể giúp ích. Bao cao su và thuốc men có thể giúp phòng ngừa sự lây nhiễm.

Bệnh mụn rộp (Herpes)

Cập nhật lần cuối ngày 25 tháng Ba năm 2011

Bệnh mụn rộp là gì? (What is herpes)

Bệnh mụn rộp (herpes) là sự nhiễm trùng lây truyền qua đường tình dục, gây ra bởi siêu vi *herpes simplex virus* (HSV). Có hai loại HSV: HSV1 và HSV2. Cả hai loại bệnh mụn rộp đều có thể xảy ra trên các vùng môi, miệng, cơ quan sinh dục hoặc hậu môn, và một người có thể bị nhiễm cả HSV1 lẫn HSV2. HSV trên môi và miệng được gọi là *bệnh lở miệng (cold sores)* và HSV ở vùng bộ phận sinh dục và hậu môn được gọi là *bệnh mụn rộp sinh dục và hậu môn (genital and anal herpes)*.

Khoảng 75 trong số mỗi 100 người Úc trưởng thành bị nhiễm HSV1, và khoảng 12 trong 100 người có HSV2. Phụ nữ dễ bị nhiễm HSV2 gấp đôi nam giới.

Bệnh mụn rộp vào cơ thể qua da miệng, cơ quan sinh dục và hậu môn, hoặc qua các vết đứt nhỏ hoặc vết xước trên da. Nó sống ở các dây thần kinh dưới da và có thể ở đó, không hoạt động và không được nhận ra, trong nhiều năm.

Có các triệu chứng nào? (What are the symptoms)

Các triệu chứng có thể xuất hiện nhiều ngày, nhiều tuần hoặc nhiều tháng sau khi nhiễm bệnh. Chúng có thể bắt đầu bằng các dấu hiệu cảnh báo sớm khó thấy như tê tê, ngứa ngáy hoặc đau ở vùng bị nhiễm bệnh. Sau đó có thể có các mụn nước bị vỡ ra và trở thành các vết loét làm đau. Các vết loét tự lành lại nhưng có thể gây ngứa ngáy. Sự bộc phát bệnh kéo dài khoảng một tuần lễ, từ khi có các triệu chứng đầu tiên cho đến khi các vết loét lành lại.

Sự xuất hiện lần đầu tiên của các triệu chứng thường là lần lâu nhất và làm đau nhất. Một số người chỉ có triệu chứng một lần, và một số khác thỉnh thoảng lại có các triệu chứng. Một số ít người có nhiều vấn đề hơn với các triệu chứng, nhưng điều này thường được cải thiện theo thời gian. Thuốc men giúp trị các triệu chứng.

Nhiều người bị bệnh mụn rộp không có triệu chứng gì và không biết rằng họ đã bị bệnh.

Bệnh lây truyền ra sao? (How is it transmitted)

Bệnh mụn rộp lây truyền qua sự tiếp xúc da trong khi quan hệ tình dục qua đường âm đạo, hậu môn hoặc miệng; trong lúc vuốt ve kích thích hoặc quan hệ tình dục không thâm nhập hoặc trong khi hôn hít. Bệnh mụn rộp có thể lây truyền ngay cả khi không có dấu hiệu hoặc triệu chứng nào.

Nếu phụ nữ mang thai có sự bộc phát bệnh mụn rộp sinh dục khi sinh nở thì có thể truyền siêu vi sang cho con khi đứa bé đi qua đường sinh nở. Truyền bệnh mụn rộp trong lúc sinh có thể gây ra biến chứng nghiêm trọng cho trẻ sơ sinh, do đó phụ nữ mang thai nên cho bác sĩ sản khoa hoặc nữ hộ sinh biết nếu mình đã từng được chẩn đoán bị bệnh mụn rộp.

Nếu sự xuất hiện lần đầu của bệnh mụn rộp xảy ra trong thời kỳ mang thai thì cũng có thể gây ra các biến chứng, do đó nếu phụ nữ mang thai nghi ngờ mình đã bị lây bệnh mụn rộp trong khi mang thai thì nên tìm sự tư vấn y tế ngay lập tức.

Phụ nữ mang thai không có triệu chứng nhưng người bạn tình có chẩn đoán bị bệnh mụn rộp thì cũng nên tham khảo ý kiến với bác sĩ gia đình hoặc bác sĩ sản khoa của mình.

Làm sao ngừa bệnh? (How is it prevented)

Dùng bao cao su và loại dầu trơn tan trong nước có thể làm giảm đáng kể nguy cơ lây truyền bệnh mụn rộp và các bệnh lây truyền qua đường tình dục khác. Dùng thuốc kháng siêu vi cũng làm giảm nguy cơ lây nhiễm bệnh mụn rộp.

Đi kiểm tra định kỳ các bệnh lây truyền qua đường tình dục (STI) để tìm ra các lây nhiễm trước khi bị biến chứng và để tránh lây nhiễm qua cho người khác. Luôn luôn dùng bao cao su.

Tránh sự tiếp xúc da nếu các triệu chứng xuất hiện trên miệng, bộ phận sinh dục hay hậu môn cũng là điều cung cấp thêm sự bảo vệ.

Chẩn đoán như thế nào? (How is it diagnosed)

Nếu có triệu chứng, bác sĩ có thể kiểm tra bệnh mụn rộp bằng cách lấy một mẫu quệt (dùng một que tăm bông dài) từ vết loét hoặc mụn nước. Bác sĩ cũng có thể chẩn đoán bệnh mụn rộp bằng cách khám sức khỏe. Điều quan trọng là đi gặp bác sĩ càng sớm càng tốt trong khi các triệu chứng còn có đó.

Nếu không có triệu chứng thì có thể lấy một mẫu máu để kiểm tra kháng thể bệnh mụn rộp. Thử nghiệm này không thể cho biết nơi nhiễm trùng là ở đâu (ở vùng miệng, bộ phận sinh dục hoặc hậu môn), và nó có thể không cho biết ngay có bị lây nhiễm hay không, vì có thể phải mất từ 3 tới 6 tháng mới có các kháng thể bệnh mụn rộp.

Thử nghiệm bệnh mụn rộp không thể cho biết sự lây nhiễm đầu tiên xảy ra khi nào, vì bệnh mụn rộp có thể có mà không được nhận ra trong nhiều tháng hoặc nhiều năm trước khi các triệu chứng xuất hiện.

Chữa trị ra sao? (How is it treated)

Thuốc kháng siêu vi giúp giảm các triệu chứng và sự lây nhiễm, nhưng không có cách chữa dứt bệnh mụn rộp. Có thể dùng thuốc càng sớm càng tốt trước hoặc sau khi các mụn nước xuất hiện. Như vậy thuốc men sẽ có hiệu quả hơn trong việc kiểm soát thời lượng và mức độ nghiêm trọng của các triệu chứng. Những người có bệnh mụn rộp tái phát thường xuyên có thể dùng thuốc kháng siêu vi hàng ngày để làm giảm sự tái phát.

Quản lý các triệu chứng bệnh mụn rộp là điều quan trọng. Giữ chỗ bị nhiễm bệnh khô ráo, mặc quần áo rộng và nghỉ ngơi là điều hữu ích. Tắm nước muối và uống paracetamol có thể giúp giảm đau. Bác sĩ có thể hỗ trợ trong việc quản lý các tác động tâm lý và tình cảm của bệnh mụn rộp, hoặc có thể giới thiệu bạn đi tìm sự tư vấn.

Nói cho người bạn tình biết (Telling partners)

Nếu bạn bị bệnh mụn rộp thì điều quan trọng là cho người bạn tình của mình biết để họ biết về những nguy cơ lây nhiễm và có thể suy nghĩ về việc đi làm xét nghiệm. Bác sĩ có thể giúp bạn quyết định coi những ai có nguy cơ bị bệnh và giúp bạn liên hệ với họ. Nếu bạn muốn, bác sĩ có thể thực hiện việc liên lạc.

Các thông tin trong tài liệu này chỉ có tính cách tổng quát, và bạn nên gặp bác sĩ nếu bạn lo ngại về sức khỏe của mình.

Liên hệ (Contact)

Đường dây Thông tin Y tế Tình dục NSW ở số điện thoại miễn phí 1800 451 624.

Hỏi tại phòng khám y tế tình dục tại địa phương hoặc Đường dây Thông tin Y tế Tình dục NSW về các nhóm hỗ trợ người bị bệnh mụn rộp.